

voornaamwoord = vnw
 voorzetsel = vz
 voegwoord = vw
 lidwoord = lw

★ 1 Tot welke woordsoort behoren de **vetgedrukte** woorden? Schrijf de afkorting erboven.

- vnw* *vz*
- 1 **Mijn** moeder sleepte een tas **naar** onze auto.
 - 2 Paste **die** nog achterin **of** bij haar voeten?
 - 3 **We** namen altijd te veel mee **op** een uitje.
 - 4 Spullen **voor** mooi weer **en** spullen voor slecht weer.
 - 5 En ook eten waar we **een** week **van** kunnen leven.

Dit ga je leren

Je leert wat **functiewoorden** zijn.

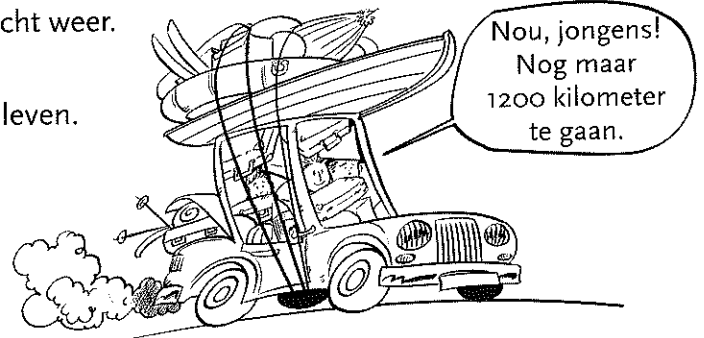
Dit moet je weten

De **functiewoorden** verbinden de inhoudswoorden. Ze zorgen ervoor dat je de samenhang tussen de inhoudswoorden begrijpt.

Functiewoorden zijn:

- lidwoord (lw)
- voornaamwoord (vnw): persoonlijk, bezittelijk en aanwijzend
- voorzetsel (vz)
- voegwoord (vw)

vnw vz vw vnw vnw
 ↑ ↑ ↑ ↑ ↑
 Ik ga **op** vakantie **en** ik pak **mijn** koffer.

★ 2 Onderstreep de functiewoorden. Schrijf de woordsoort erboven. Gebruik de afkorting.

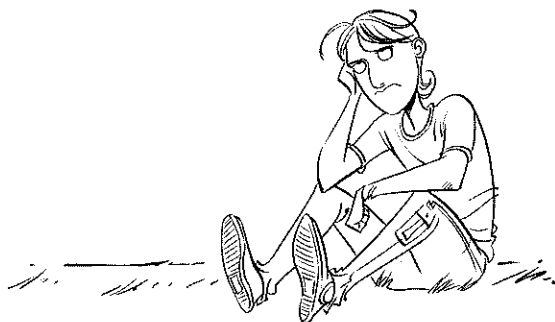
- vnw vz lw vz lw*
- 1 We moeten met een pontje over de rivier.
 - 2 De veerbaas schudt met zijn hoofd.
 - 3 Hij vindt onze auto zwaar voor zijn veerboot.
 - 4 We kunnen omrijden over die brug.
 - 5 Ik verzin een plan, omdat ik de pont leuk vind.
 - 6 We verdelen ons gewicht gewoon over de boot.
 - 7 Mijn vader en ik varen naar de overkant.
 - 8 Daarna komen mijn broertje en mijn moeder.

★ 1 In welk citaat staan de juiste leestekens op de juiste plaats? Kruis aan.

- 1 'Ik heb zin om buiten te spelen' zegt Mans tijdens de vakantie.
 'Ik heb zin om buiten te spelen,' zegt Mans tijdens de vakantie.
- 2 'Zullen we tikkertje doen, vraagt Alisa, of zullen we voetballen?'
 'Zullen we tikkertje doen,' vraagt Alisa, 'of zullen we voetballen?'
- 3 'Ja, joepie, voetballen!' roept Mans.
 'Ja, joepie, voetballen!,' roept Mans.
- 4 'Ik wil', zegt Abdul zacht, 'liever tikkertje doen.'
 'Ik wil' zegt Abdul zacht 'liever tikkertje doen.'
- 5 'Wat wil jij?' vraagt Mans aan Jamal.
 'Wat wil jij?', vraagt Mans aan Jamal.'
- 6 'Jamal zegt: Ik wil ook tikkertje doen!'
 Jamal zegt: 'Ik wil ook tikkertje doen!'

★ 2 Onderstreep het citaat. Plaats dan de juiste leestekens. Omcirkel de hoofdletter.

- 1 Mans zegt: de meeste stemmen gelden.
- 2 Ik ben de keeper! schreeuwt Jamal.
- 3 Hoor eens even zegt Alise ik ben de aanvaller.
- 4 En wie vraagt Jamal is de scheidsrechter?
- 5 Jamal zegt dat moet Abdul maar doen.
- 6 Laten we maar tikkertje doen zegt Abdul ineens.

Dit ga je leren

Je leert hoe je leestekens plaatst in zinnen met **directe rede**.

Dit moet je weten

In de **directe rede** staat wat letterlijk gezegd wordt tussen aanhalingstekens.

- 'Daarom kom ik met een voorstel,' zei Lubna.
- Lubna zei: 'Daarom kom ik met een voorstel.'

Als dat wat letterlijk wordt gezegd, wordt onderbroken, staan de verschillende stukjes tussen aanhalingstekens.

- Als de komma bij de letterlijke tekst hoort, schrijf je de komma voor het aanhalingsteken.
 - 'Ja maar,' zei ze, 'daarom kom ik met een voorstel.'
- Als de komma niet bij de letterlijke tekst hoort, schrijf je de komma na het aanhalingsteken.
 - 'Daarom', zei Lubna, 'kom ik met een voorstel.'

Als binnen het citaat een uitroepteken of vraagteken staat, komt er geen extra komma meer.

- 'Wie komt er met een voorstel?' vroeg Lubna.

★ 1 Is de zin lijdend of bedrijvend?
Kruis het goede antwoord aan.

- 1 Monique pakt haar koffer in.
 bedrijvend
 lijdend
- 2 De vakantie werd door haar vader geregeld.
 bedrijvend
 lijdend
- 3 Haar moeder koopt snel een nieuw badpak.
 bedrijvend
 lijdend
- 4 Liedjes werden door haar broer op cd's gezet.
 bedrijvend
 lijdend
- 5 Monique wordt door haar vader geroepen.
 bedrijvend
 lijdend

★ 2 Verander de bedrijvende zin in een lijdende zin.
Let op: zorg ervoor dat de tijd van de persoonsvorm hetzelfde blijft.

1 Mente nam Noor mee naar het strand.

Noor werd door Mente meegenomen naar het strand.

2 Judith gebruikt haar handdoek als kleedje.

3 Theo bouwde een zandkasteel met zand en schelpen.

4 Noor verslaat Mente in een zwemwedstrijdje.

5 Judith doet een slaapje in de zon.

Dit ga je leren

Je leert hoe je **bedrijvende** zinnen omzet in **lijdende** zinnen.

Dit moet je weten

- Er zijn **bedrijvende** en **lijdende** zinnen. In een bedrijvende zin is het onderwerp actief: het voert de handeling van het gezegde uit. In een lijdende zin is dit niet zo.

Tegenwoordige tijd

Verleden tijd

Bedrijvend:

Ibrahim kopt de bal.

Ibrahim kopte de bal.

Lijdend:

De bal wordt gekopt door Ibrahim.

De bal werd gekopt door Ibrahim.

- Je maakt van een bedrijvende zin een lijdende zin door van de persoonsvorm een **voltooid deelwoord** te maken en het hulpwerkwoord worden te gebruiken.

Tegenwoordige tijd

Verleden tijd

kopt → wordt gekopt

kopte → werd gekopt

- Het lijdend voorwerp van de bedrijvende zin wordt het onderwerp in de lijdende zin.
de bal → de bal
- Het onderwerp van de bedrijvende zin komt achter **door** te staan in de lijdende zin.
Ibrahim → **door** Ibrahim

★ 1 Omcirkel het juiste woord.

Ik heb u(uw)ramen gelapt.

U ziet vast dat ze schoner zijn als/dan eerst.

Me/Mijn tarief is € 7,50.

Dat is meer als/dan de vorige keer.

Ik geef 1 euro van me/mijn geld aan een goed doel.

★ 2 Onderstreep de taalfout. Schrijf de juiste vorm eronder.

1 Ik ben naar me buren gestapt.

mijn

2 Hebben hun die glazenwasser ook gezien?

3 Me ramen zijn helemaal niet schoner.

4 Ze lijken zelfs vuiler als eerst.

5 Kijk eens met jou ogen, kind.

6 Je ziet meer strepen als gisteren.

3 Onderstreep de taalfout. Schrijf de juiste vorm erachter. Kijk in de instapkaart. Schrijf het nummer van de taalfout erachter.

1 Ik lap me eigen ramen weer.

2 Dat doe ik beter als zo'n glazenwasser.

3 Hun doen maar wat!

4 En ik word leniger als ooit.

5 'Val niet van jou ladder, buuf!' zeggen de buren.

6 Hopen hun stiekem op een spannend ongeluk?

Dit ga je leren

Je leert hoe je de drie meest gemaakte taalfouten kunt vermijden.

Dit moet je weten

1 Hun kan nooit onderwerp van de zin zijn.

Fout: Hun hebben dat gedaan.

Goed: Zij hebben dat gedaan.

2 Een persoonlijk voornaamwoord mag niet als bezittelijk voornaamwoord worden gebruikt.

Fout: Hij heeft me fiets gemaakt.

Goed: Hij heeft mijn fiets gemaakt.

3 Als en dan worden vaak door elkaar gebruikt.

Je gebruikt dan bij een vergelijking waarbij het gaat om een verschil en als bij een overeenkomst.

Fout: Hij is groter als ik.

Goed: Hij is groter dan ik.

mijn - 2
